

November
2026

Övergångsbudget

Ett samarbete mellan Swedbank och Sparbankerna

Övergångsbudgeten

Efter ett år av ekonomisk återhämtning och gradvis stärkt köpkraft presenterade övergångsregeringen den 12 november budgeten för 2027. Till skillnad från en ordinarie höstbudget innehåller övergångsbudgeten inga nya politiska reformer. Fokus ligger i stället på stabilitet och kontinuitet samt på att hantera statens finanser fram till dess att en ny regering kan lägga fram sin ekonomiska politik.

Svensk ekonomi befinner sig i en tydlig återhämtning, där hushållens konsumtion åter har blivit en viktig drivkraft för tillväxten. Läget är därmed starkare än för ett år sedan, men återhämtningen är ojämn. Arbetslösheten är fortsatt hög, hushållens framtidstro är skör och förväntningar om stigande priser och räntor innebär att hushållens köpkraft stärks i långsammare takt under nästa år. Övergångsbudgeten presenteras således i ett ekonomiskt läge som har ljusnat, men där osäkerheten fortfarande är betydande.

Inledning

Höstbudgeten är en årlig ekonomisk plan som presenterar regeringens prioriteringar och finansiella mål för det kommande året. Regerings budgetproposition beslutas sedan av riksdagen. Den innehåller information om hur mycket pengar regeringen planerar att spendera och på vad, samt hur dessa utgifter ska finansieras genom skatter och andra intäkter. De viktigaste delarna i höstbudgeten är:

- Ekonomiska prognoser
- Utgiftsplaner
- Inkomstpolitik
- Sociala program
- Investeringar
- Regional utveckling
- Internationella åtaganden

Eftersom en ny regering ännu inte tillträtt och Sverige måste ha en statsbudget, oavsett det politiska läget, är det övergångsregerings uppgift att presentera en så kallad övergångsbudget till riksdagen senast den 15 november. Övergångsbudgeten måste vara utformad enligt ett antal vägledande principer. En övergångsbudget ska i princip endast innehålla löpande och brådskande ärenden. Den ska med andra ord inte innehålla några nya politiska reformer utan endast säkerställa att staten fungerar. I praktiken innebär det att övergångsbudgeten utgår från den senast beslutade budgeten.

Huvudprincipen är därför att anslagsnivåerna för 2026 ska gälla även 2027, med följande undantag:

1. Anslag för förvaltning och investeringar pris- och löneomräknas på sedvanligt sätt. Anslag till regelstyrda transfereringssystem justeras utifrån den makroekonomiska utvecklingen och förändrade volymer, exempelvis antalet personer som omfattas.

2. Anslag justeras med hänsyn till beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal och EU-rättsakter.

3. Anslag justeras om riksdagen har beslutat att flytta ändamål eller verksamheter mellan utgiftsområden.

4. Anslag justeras när det krävs för att upprätthålla nödvändiga samhällsfunktioner.

5. Tillfälliga satsningar som ska upphöra vid årets slut förlängs inte.

6. Politiskt okontroversiella lagförslag som inte kan genomföras under det pågående budgetåret kan inkluderas om det råder politisk samsyn.

Principerna är avstämda med samtliga riksdagspartier och utgår från regeringsformen, Statsrådsberedningens promemoria om en övergångsregerings befogenheter (SB PM 1990:1, rev. 2020) samt de principer som tillämpades för övergångsbudgeten 2019. En övergångsbudget gäller till dess att en ny regering har tillträtt och riksdagen har beslutat om den nya regeringens ändringsbudget. Avsikten är alltså att budgeten ska ändras så snart det är möjligt. Höstbudgeten är normalt sett viktig eftersom den ger en översikt över regeringens prioriteringar och hur regeringen planerar att använda offentliga resurser för att uppnå sina politiska mål. Men eftersom ingen ny regering tillträtt ännu innehåller årets övergångsbudget inga nya politiska reformer. Trots avsaknaden av politiska reformer innehåller övergångsbudgeten förändringar som påverkar hushållens ekonomi. Vilka ekonomiska effekter förändringarna kommer att få på hushållens ekonomi är vad denna rapport handlar om.

Övergångsbudgeten

Övergångsbudgeten presenterades den 12 november och omfattade statliga inkomster på 1375 miljarder och statliga utgifter på 1527 miljarder. Det betyder att övergångsregeringen budgeterar ett underskott på cirka 167 miljarder kronor motsvarande 2,5 procent av bruttonationalprodukten. Statens budgetsaldo, det vill säga hur mycket staten behöver låna upp, väntas landa på minus 176 miljarder kronor nästa år, vilket motsvarar 2,6 procent av bruttonationalprodukten. I ett historiskt perspektiv är det relativt mycket. De senaste tio åren har statens budgetsaldo pendlat mellan ett överskott på 164 miljarder kronor (2022) motsvarande 2,8 procent av BNP och ett underskott på 221 miljarder kronor motsvarande 4,4 procent av BNP (pandemiåret 2020). Eftersom övergångsbudgeten är av administrativ karaktär och inte innehåller några nya politiska reformer utgår anslagen från 2026 års budgetnivåer. Budgeten innehåller i princip bara regelstyrda utgifter, exempelvis vissa transfereringar, som justerats utifrån den ekonomiska utvecklingen och förändrade volymer.

Automatisk omräkning/indexering

En övergångsbudget ska i princip endast innehålla löpande och brådskande ärenden vilket innebär att övergångsbudgeten utgår från den senast beslutade budgeten justerat för automatiska omräkningar och indexeringar. Höjningen av prisbasbeloppet är ett sådant exempel.

Prisbasbeloppet

Prisbasbeloppet höjs 2027 med 400 kronor från 59 200 kronor till 59 600 kronor. Prisbasbeloppet bestäms varje år av regeringen utifrån förändringen i konsumentprisindex (KPI), som beräknas av Statistiska centralbyrån (SCB). Förenklat går det till på följande sätt. SCB mäter hur konsumentpriserna har förändrats mellan juni året före och juni innevarande år. Prisförändringen räknas om till ett indextal. En lagstadgad formel i socialförsäkringsbalken används sedan för att beräkna nästa års prisbasbelopp. Regeringen fastställer därefter prisbasbeloppet för det kommande året. Prisbasbeloppet används bland annat för att beräkna:

- Inkomstskatter (skiktgränser, jobbskatteavdrag och grundavdrag)
- Garantipension
- Bostadstillägg
- Sjuk- och aktivitetsersättning
- Vissa bidrag och avgifter
- Högkostnadsskydd
- Flera skatte- och försäkringsrelaterade gränsvärden

Höjningen av prisbasbeloppet är en automatisk omräkning och ska inte ses som en politisk reform.

Prisbasbeloppets effekter på inkomstskatter

Höjningen av prisbasbeloppet påverkar grundavdraget, det förhöjda grundavdraget, jobbskatteavdraget och skiktgränsen för statlig inkomstskatt. Skiktgränsen höjs 2027 från 643 000 kronor till 660 400 kronor. Brytpunkten för den som inte har rätt till förhöjt grundavdrag höjs samtidigt från 660 400 kronor till 677 900 kronor. **Skiktgränsen** anger den beskattningsbara förvärvsinkomst, alltså inkomsten efter grundavdrag, över vilken statlig inkomstskatt tas ut. **Brytpunkten** anger hur hög inkomsten före grundavdrag kan vara innan statlig inkomstskatt börjar tas ut. För en person som inte har rätt till förhöjt grundavdrag motsvarar brytpunkten 2027 en genomsnittlig månadsinkomst på cirka **56 500 kronor**. På den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger skiktgränsen betalas 20 procent statlig inkomstskatt utöver kommunalskatt. Grundavdragets storlek beror på inkomsten.

Grundavdrag och jobbskatteavdrag

För äldre personer gäller ett förhöjt grundavdrag. Från och med 2027 höjs åldersgränsen i takt med höjningen av riktåldern, vilket innebär att personer födda 1960 eller senare får det förhöjda grundavdraget först från de år de fyller 68 år. Jobbskatteavdraget är däremot knutet till **arbetsinkomst**, inte till om personen i övrigt betraktas som löntagare eller pensionär. Pension ger inte jobbskatteavdrag, men en pensionär som arbetar får jobbskatteavdrag på sin arbetsinkomst. Åldersgränsen för det högre jobbskatteavdraget för seniorer höjs från 66 till 67 år 2027. Den som har fyllt 67 år vid årets ingång, och som arbetar, får alltså ta del av det.

Reformer som upphör under 2026

Tidöregeringen införde temporära reformer för att stötta hushållen under 2025 och 2026. Tre reformer för hushållen som upphör under 2026 och därmed inte finns kvar 2027 är:

- Sänkt drivsmedelskatt (upphör den 1 december)
- Högkostnadsskydd för elkostnader (upphör den 31 december)
- Halverad avgift för 30-dagarskort i kollektivtrafiken (upphör den 31 december)

Hur de olika temporära reformerna påverkar hushållen när de upphör framgår av nedanstående tabeller. Vid beräkningen av hur priset vid pump påverkas när den temporära sänkningen av **drivmedelsskatten** upphör har vi jämfört november 2026 med januari 2027. Jämförelsen inkluderar även den årliga indexeringen av energi- och koldioxidskatter. Vi har antagit en genomsnittlig förbrukning på 0,7 liter milen för en bensindriven bil och 0,6 liter milen för en dieseldriven bil.

Drivmedel	Antal mil per år	Skatt på drivmedel november 2026	Skatt på drivmedel i januari 2027	Ökad bränslekostnad per månad 2027
Bensin	1,500	2,99 kr	6,11 kr	273 kr
Bensin	2,500	2,99 kr	6,11 kr	455 kr
Diesel	1,500	1,95 kr	5,06 kr	233 kr
Diesel	2,500	1,95 kr	5,06 kr	389 kr

Vid beräkningen av **högkostnadsskyddet för elkostnader** har vi antagit att 50 procent av förbrukningen sker under årets fyra kallaste månader november, december, januari och februari. Under den perioden ersättning utgår har vi antagit en jämn månadsförbrukning och ett genomsnittligt månadspris per kWh före skatt på 2 respektive 3 kronor. Ersättning erhålls för 90 procent av den förbrukningen. Tabellen nedan visar den månadsersättning hushållen går miste om nästa år eftersom högkostnadsskyddet upphör den 31 december.

Elförbrukning per år	Elförbrukning per månad	Ersättning vid 2 kr/kWh	Ersättning vid 3 kr/kWh
15 000	1 875	844 kr	2 531 kr
20 000	2 500	1 125 kr	3 375 kr
25 000	3 125	1 406 kr	4 219 kr

Hur den halverade avgiften för **30-dagarskort** i kollektivtrafiken som upphör den 31 december påverkar hushållen framgår av nedanstående tabell.

Stad	Trafikbolag/biljett	Med tillfällig rabatt	Utan rabatt	Ökning när rabatten upphör
Stockholm	SL, hela länet	530 kr	1 060 kr	530 kr
Göteborg	Västtrafik, zon A	445 kr	890 kr	445 kr
Malmö	Skånetrafiken, storstadszon	328 kr	655 kr	328 kr
Luleå	LLT, lokaltrafik	395 kr	790 kr	395 kr
Umeå	Ultra, lokaltrafik	295 kr	590 kr	295 kr
Sundsvall	Din Tur, tätort	417 kr	833 kr	417 kr

Olika typhushåll

I årets analys har vi undersökt effekterna av övergångsbudgeten. För att illustrera hur hushållens ekonomi påverkas av politiska beslut och automatiska omräkningar i skatte- och bidragssystemen används ett antal olika typhushåll. I bilagan **Typhushåll** redovisas hur olika hushåll påverkas när inkomstskatter och bidrag räknas om till följd av det höjda prisbasbeloppet.[1] Utöver hushållens förändrade inkomstskatter och bidrag har vi även tagit hänsyn till hushållens utgifter. **I tabellerna jämförs januari 2026 med januari 2027.** Förändringar på utgiftssidan förklaras av den sänkta matmomsen som genomfördes i april 2026 och sänkningen av avgiften för barnomsorg i juli 2026. Den halverade kostnaden för 30-dagarsbiljetter och vissa andra månadsbiljetter i kollektivtrafiken påverkar därmed inte beräkningarna eftersom reformen infördes den 1 juli och upphör den 31 december. Detsamma gäller den tillfälliga skattesänkningen på bensin och diesel som infördes den 1 juli 2026 och upphör den 1 december 2026. Högkostnadsskyddet för el, som infördes från november 2025, gäller till och med den 31 december 2026. Skyddet innebär att staten kan kompensera hushållen när det genomsnittliga elpriset i ett elområde överstiger 1,5 kronor per kWh.

Sammanfattning

Övergångsbudgeten innehåller inga politiska reformer. Trots det påverkas hushållen av automatiska omräkningar och indexeringar. Förändringarna varierar beroende på typhushåll men är relativt små. Vinnarna ekonomiskt 2027 är barnfamiljer och höginkomsttagare som kan dra nytta av sänkningen av matmomsen och barnomsorgsavgiften samt höjd brytpunkt för statlig inkomstskatt. Förlorarna är arbetslösa, personer som lever på sjuk- och aktivitetsersättning samt personer som lever enbart på garantipension.

Tabeller – se Bilaga.

[1] Prisbasbeloppet höjs 2027 med 400 kronor från 59 200 kronor till 59 600 kronor.

Kontakt

Arturo Arques
Privatekonom
Institutet för finansiell hälsa
Swedbank och sparbankerna
Mejl: arturo.arques@swedbank.se
Telefon: +46 8 585 907 45

Jörgen Kennemar
Företagarekonom
Institutet för finansiell hälsa
Swedbank
Mejl: jorgen.kennemar@swedbank.se
Telefon: +46 70 643 83 29

Madelén Falkenhäll
Ekonom för finansiell hälsa
Swedbank
Mejl: madelen.falkenhall@swedbank.se
Telefon: +46 8 585 902 51

Pernilla Johansson
Seniorekonom - Corporates & Institutions
Swedbank
Mejl: pernilla.johansson@swedbank.se
Telefon: +46 40 24 23 31

Bilaga

Två vuxna, två barn (4 och 6 år)

	2026	dec 2026	2027
Inkomst 1	25 000		25 000
Inkomst 2	43 500		43 500
Barnbidrag	2 650		2 650
Skatt 1	-4 700		-4 700
Skatt 2	-9 800		-9 700
Disponibel inkomst	56 650		56 750
			100
Hyra (4 rok)	9 900		9 900
Mat	8 600	8 100	8 100
Barnomsorg	2 200	1 800	1 800
Övrigt	15 000	14 000	15 000
Summa utgifter	35 700		34 800
Kvar att leva på	20 950		21 950
			1 000

Två vuxna, två barn (4 och 6 år), i villa

	2026	dec 2026	2027
Inkomst 1	25 000		25 000
Inkomst 2	43 500		43 500
Barnbidrag	2 650		2 650
Skatt 1	-4 700		-4 700
Skatt 2	-9 800		-9 700
Disponibel inkomst	56 650		56 750
			100
Eget hem	21 600		21 600
Mat	8 600	8 100	8 600
Barnomsorg	2 200	1 800	1 800
Övrigt	13 600	12 600	13 600
Summa utgifter	46 000		45 100
Kvar att leva på	10 650		11 650
			1 000

Ensamstående, två barn (8 och 10 år)

	2026	dec 2026	2027
Inkomst	33 400		33 400
Barnbidrag	2 650		2 650
Underhållsstöd	3 646		3 646
Bostadsbidrag	1 000		1 000
Skatt	-6 900		-6 900
Disponibel inkomst	33 796		33 796
			0
Hyra (3 rok)	8 100		8 100
Mat	6 400	6 100	6 100
Barnomsorg	650	450	450
Övrigt	11 400	10 900	11 400
Summa utgifter	26 550		26 050
Kvar att leva på	7 246		7 746
			500

Sjuk- och aktivitetsersättning

	2026	dec 2026	2027
Inkomst	15 000		15 000
Bostadstillägg	3 900		3 900
Skatt	-2 200		-2 200
Disponibel inkomst	16 700		16 700
			0
Hyra (1 rok)	5 200		5 200
Mat	2 900	2 700	2 700
Övrigt	6 000		6 000
Summa utgifter	14 100		13 900
Kvar att leva på	2 600		2 800
			200

Enpersonhushåll

	2026	dec 2026	2027
Inkomst	39 600		39 600
Skatt	-8 500		-8 400
Disponibel inkomst	31 100		31 200
			100
Hyra (2 rok)	7 200		7 200
Mat	2 900	2 700	2 700
Övrigt	6 000	5 500	6 000
Summa utgifter	16 100		15 900
Kvar att leva på	15 000		15 300
			300

Enpersonhushåll, högre inkomst

	2026	dec 2026	2027
Inkomst	60 000		60 000
Skatt	-16 300		-16 000
Disponibel inkomst	43 700		44 000
			300
Hyra (2 rok)	7 200		7 200
Mat	2 900	2 700	2 700
Övrigt	6 000	5 500	6 000
Summa utgifter	16 100		15 900
Kvar att leva på	27 600		28 100
			500

Pensionärspar, median

	2026	dec 2026	2027
Inkomst 1	19 200		19 200
Inkomst 2	23 900		23 900
Skatt 1	-3 100		-3 100
Skatt 2	-4 300		-4 300
Disponibel inkomst	35 700		35 700
			0
Hyra (3 rok)	8 100		8 100
Mat	5 300	5 000	5 000
Övrigt	8 300		8 300
Summa utgifter	21 700		21 400
Kvar att leva på	14 000		14 300
			300

Garantipensionär

	2026	dec 2026	2027
Inkomst	11 988		12 069
Bostadstillägg	7 100		7 100
Skatt	-1 500		-1 500
Disponibel inkomst	17 588		17 669
			81
Hyra (2 rok)	7 200		7 200
Mat	2 600	2 500	2 500
Övrigt	5 100		5 100
Summa utgifter	14 900		14 800
Kvar att leva på	2 688		2 869
			181

Arbetslös

	2026	dec 2026	2027
Inkomst	27 200		27 200
Skatt	-8 300		-8 300
Disponibel inkomst	18 900		18 900
			0
Hyra (2 rok)	7 200		7 200
Mat	2 900	2 700	2 700
Övrigt	6 000		6 000
Summa utgifter	16 100		15 900
Kvar att leva på	2 800		3 000
			200

Student

	2026	dec 2026	2027
Studiebidrag	4 120		4 148
Studielån	9 472		9 536
Bostadsbidrag	1 300		1 300
Disponibel inkomst	14 892		14 984
			92
Hyra	4 200		4 200
Mat	3 000	2 800	2 800
Övrigt	5 200		5 200
Summa utgifter	12 400		12 200
Kvar att leva på	2 492		2 784
			292